

ספר

מסילת ישראלים

כולל כל ענייני מוסר ויראת ה'

חברו החכם הנעלה

כמוהר"ר משה חיים לוצאטו זצוק"ל

כעת יוצא לאור במהדורא מתוקנה ומהודרת
עם ביאורים פירושים הוספות וציונים בשם

ובו תדבק

יוצא לאור בעזרת החונן לאדם דעת
על ידי

אהרן דוד בלאאטו"ר הרב ר' יצחק הלוי זצ"ל גולדברג

ישיבת פלז - ויקליף, אוהיו
שנת תשע"ד

שמעולם לא נעשה הדבר ההוא, ^{קו} ומצטער בלבו צער
 נעשה הדבר, ^{קי} ועוזב אותו להבא ^{קי} ובורח ממנו. ^{קפ} הנה

ובו תדבק

(קד) היינו דלא סגי שיחשוב רק שהיה
 בזה דברים שלא היה כדאי
 לעשות, אלא צריך חרטה גמורה
 ומעיקרא, דלא היה נכון לעשות הדבר,
 ומתחרט עליו לגמרי כחרטת נדר, דאז
 יתכן שיחשב עקירת הרצון כעקירת
 המעשה.

(קה) היינו חרטה מעיקרא על עשיית
 המעשה.

(קו) החפץ וההשתוקקות שלא היה
 נעשה מעולם היינו עקירת
 הרצון דמעיקרא.

(קז) זהו ענין של יגון על מה שנעשה,
 דלא די לו בחרטה, אלא צריך
 להצטער על זה כמי שמצטער על צרה
 שאירע לו כמבואר בשערי תשובה
 שער א' אות י"ב.

(קח) היינו שיוסיף יראת שמים בכל
 יום שלא יארע לו עוד
 פעם, שזהו ענין של עזיבת החטא שבא
 אחרי החרטה כמבואר ברבינו יונה שער
 א' אות י"א למי שחטא על דרך מקרה,
 וה"ה בכל בעל תשובה אפילו של מי
 שהיה בדרך לא טוב תמיד, אחרי שעזב
 חטאו ועסק בחרטה, צריך לעסוק בענין
 זה של עזיבת החטא, שיוסף בעצמו
 יראת שמים כדי שלא יארע לו עוד

אינו מתחרט על
 ג"כ צ"ב, דהרי אם כן
 מהני תשובה מיראה
 כשגגה, כיון דבעצם לא
 מצאנו גדר של תשובה
 והיה מקום לומר דגם
 בפנימיות נפשו של בן
 חרטה, וכמבואר בדברי
 פ' וארא [ו', א'] עה"פ
 את לב פרעה שכתב
 שהרשיע והתריס כנגדי
 נחת רוח באומות
 לתת לב שלם לשוב טוב
 למען הרבות בו אותתי
 דהרי מפורש בכמה
 מקבל תשובה אפילו
 לומר דאצל הגוים
 יסורין בעצם אינם
 אצל בני ישראל
 היסורין, היסורין הן רק
 פנימיותם, אבל למעשה
 מתחרטים על מה שעשו.
 לומר טעם בכל
 יראה דמהני, כיון
 הוא מתחרט. אך
 החפץ חיים משמע דנקט
 ואפ"ה מהני לעשותו
 זה מהני אם בעצם
 אינו מתחרט.

פרק יד

בחלקי הפרישות

פרישות הראשיים שלשה, כי הנה יש פרישות בהנאות, פרישות בדינים, פרישות במנהגים.

בהנאות הוא מה שהזכרנו בפרק הקודם, דהיינו שלא לקחת כדברי העולם אלא מה שהצורך יכריח, ודבר זה יקיף על כל תענוג לאחד מן החושים,^א והיינו במאכלות, בבעילות, בסוילים,^ב בשמועות,^ג וכל כיוצא בזה,^ד רק בימים שהעונג בהם מצוה.^ה

ובו תדבק

הגר"א זצ"ל היה ממצט בשניה וקבל על עצמו שלא ישן יותר משתי שעות במצת לעת [עיי' הקדמת בניו לביאור הגר"א לשו"ע או"ח].

(ה) **דבשבת** ויו"ט דיש מצות עונג רצתה התורה שיתענג בימים אלו בדברים שהם לתענוג לו [אף דבימות החול לא היה מתענג בהם]. ואע"ג דכבר האריך רבינו לעיל פרק י"ט דהטעם שצריך להתרחק מהם בימות החול הוא כדי שיהא מרוחק מן העבירה, ויש בדברים אלו "סכנות עצומות" שלא למשך אחריהם, צריך לומר בשבת ויו"ט מכיון שצותה התורה שיתענג לכבוד השבת, אם מכוי'ן לשם מצוה, לא ימשך דבר רע מזה.

ועיי'ן באדרת אליהו [ישעיה א', י"ב] שכתב וז"ל: לענג השבת במאכל ובמשתה ולכבדו בכסות נקיה, ושיהיה

אחד מחמש החושים, ולא ר"ל כל תענוג גשמי לא תענוג רוחני.

שהזכיר רבינו פרק י"ג בהם פרישות מפני שיש לעניני חומריות.

תענוג משמיעת דברי חסידות. [ועיי'ן ברמ"א או"ח ב"א ססיפור שמועות ודברי חסידות להם מותר לספרם בשבת אבל מי שאינו מתענג אסור שיתענג בהם חבירו].

לענין שינה. עיי'ן ברכות [ד', א']: כך אמר דוד לפני רבש"ע לא חסיד אני שכל ימיה ומערב ישנים עד שלש חצות לילה אקום להודות הרי דוה שייך למדת חסידות כפי יכלתו. וכידוע שגם